

Startpagina > ... > Opleiding, Justitiële Netwerken En Agentschappen > Opleiding Van Juridische Professionals Nationale Opleidingsstelsels > Basisopleiding Van Rechters En Openbare Aanklagers In de Europese Unie > Czechia >

Basisopleiding van rechters en openbare aanklagers in de Europese Unie

Inhoud aangereikt door
Tsjechië

Tsjechië

Algemene beschrijving

In Tsjechië staat de [Tsjechische gerechtelijke academie](#) in voor de basisopleiding.

De gerechtelijke academie organiseert basisopleidingen voor stagiairs, met name gerechtelijke stagiairs (toekomstige rechters) en juridische stagiairs (toekomstige openbare aanklagers) en, meer recentelijk, kandidaat-rechters (toekomstige rechters).

Gerechtelijke en juridische stagiairs volgen een voorbereidende stage van drie jaar waarin zij werken bij een rechtbank/parket en deelnemen aan opleidingssessies die worden georganiseerd door de gerechtelijke academie en de rechtbanken/parketten. Met de wijziging van de wet inzake rechtbanken en rechters (nr. 6/2002 Coll.) werd de functie van gerechtelijk stagiair met ingang van 1 januari 2022 afgeschaft. Gerechtelijke stagiairs die vóór die datum tot de voorbereidende stage waren toegelaten, kunnen hun voorbereidende stage afwerken overeenkomstig de bestaande stageopzet.

Met de bovengenoemde wijziging werd de functie van kandidaat-rechter in het leven geroepen. Een kandidaat-rechter volgt een opleiding van een jaar, die tot doel heeft de kandidaat-rechter zo goed mogelijk voor te bereiden op de functie van rechter. Dit wordt gewaarborgd door de kandidaat-rechter te laten werken in verschillende secties van de rechtbanken van eerste aanleg en hoven van beroep en door hem/haar opleidingssessies van de gerechtelijke academie te laten bijwonen, voornamelijk in de vorm van praktische seminars. Deelname aan bepaalde seminars van de gerechtelijke academie is verplicht voor kandidaat-rechters. De eerste selectieprocedures voor kandidaat-rechters lopen momenteel in sommige rechtbanken. Wij verwachten dat er in 2022 aan het einde van deze eerste fase van de selectieprocedure ongeveer dertig kandidaat-rechters in Tsjechië zullen zijn. In het najaar van 2022 zullen verdere selectieprocedures plaatsvinden. Op 1 januari 2022 waren er 74 juridische stagiairs.

Zie voor het rechtskader voor de basisopleiding van kandidaat-rechters Wet nr. 6/2002 Coll. inzake rechtbanken, rechters, lekenrechters en gerechtelijke administratie, zoals gewijzigd (<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-6>) en Verordening nr. 516/20021 Coll. inzake de selectie, de stage en het examen van kandidaat-rechters, zoals gewijzigd (<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2021-516>); zie voor het rechtskader voor de basisopleiding van juridische stagiairs Wet nr. 283/1993 Coll. inzake het openbaar ministerie, zoals gewijzigd (<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-283>) en Verordening nr. 383/2017 Coll. inzake de selectie, de stage en het examen van juridische stagiairs.

Toegang tot de basisopleiding

Wanneer er vacatures voor juridische stagiairs zijn, kondigt de regionale openbaar aanklager in overleg met het

ministerie van Justitie de selectieprocedure aan om tot de voorbereidende stage voor juridische stagiairs te worden toegelaten. Een juridische stagiair moet aan de volgende vereisten voldoen: Tsjechisch staatsburger zijn, volledig handelingsbekwaam zijn, geen strafblad hebben en een masterdiploma in de rechten aan een Tsjechische universiteit hebben behaald. De selectieprocedure bestaat uit een schriftelijke test, een gesprek en een psychologisch onderzoek. Aan de hand van de schriftelijke test en het gesprek wordt nagegaan of de aanvrager over de nodige professionele kennis en bekwaamheid beschikt om tot de voorbereidende stage te worden toegelaten. Alleen wie slaagt voor de schriftelijke test, mag deelnemen aan het mondelinge deel van de selectieprocedure. Het examencomité legt het resultaat van het gesprek voor aan de regionale openbaar aanklager, die de geslaagde kandidaat voor een voorbereidende stage van drie jaar aanvaardt.

Wanneer er vacatures voor kandidaat-rechters zijn, kondigt de voorzitter van de regionale rechtbank de selectieprocedure aan om tot de voorbereidende stage voor kandidaat-rechters te worden toegelaten. Een kandidaat-rechter moet aan de volgende vereisten voldoen: Tsjechisch staatsburger zijn, een masterdiploma in de rechten aan een Tsjechische universiteit hebben behaald, geslaagd zijn voor een professioneel gerechtelijk examen (of ander vergelijkbaar professioneel examen), volledig handelingsbekwaam zijn, geen strafblad hebben, beschikken over de ervaring en morele kwaliteiten die garanderen dat hij/zij de functie naar behoren zal uitvoeren, slagen voor de selectieprocedure voor kandidaat-rechters en de eed afleggen bij de voorzitter van de regionale rechtbank. De selectieprocedure bestaat uit een schriftelijk deel, een psychologisch onderzoek en een gesprek. Het schriftelijke deel omvat casestudy's met een basismoeilijkheidsgraad op het gebied van burgerlijk recht, strafrecht, bestuursrecht en insolventierecht, alsook vragen waarbij het logisch denkvermogen wordt getoetst. Het schriftelijke deel van de selectieprocedure wordt verzorgd en georganiseerd door de gerechtelijke academie. Alleen wie slaagt voor de schriftelijke test, mag deelnemen aan het mondelinge deel van de selectieprocedure. Een kandidaat die aan het mondelinge deel van de selectieprocedure mag deelnemen, moet een psychologisch onderzoek ondergaan voordat hij/zij tot het mondelinge deel van de selectieprocedure wordt toegelaten. Het resultaat van het psychologisch onderzoek is een van de documenten die aan het selectiecomité worden voorgelegd. De leden van het selectiecomité stellen vragen over het schriftelijke deel van de selectieprocedure en over de professionele kennis en persoonlijke kwaliteiten van de kandidaat. Elk lid van het comité geeft de kandidaat een score van nul tot tien. Er wordt rekening gehouden met alle documenten waarover het selectiecomité beschikt, de resultaten van de door de kandidaat afgelegde schriftelijke test, de resultaten van zijn/haar psychologisch onderzoek en de antwoorden van de kandidaat tijdens het mondelinge deel van de selectieprocedure, met inbegrip van de manier waarop hij/zij zich over het algemeen voorstelt en uitdrukt. De resultaten van de selectieprocedure voor de functie van kandidaat-rechter worden door de voorzitter van de regionale rechtbank in gepseudonimiseerde vorm op de website van de rechtbank gepubliceerd.

Vorm en inhoud van de basisopleiding

De basisopleiding van juridische stagiairs duurt drie jaar. Tijdens deze periode kunnen zij door de gerechtelijke academie aangeboden cursussen volgen, die specifiek voor deze doelgroep zijn samengesteld.

Het gaat daarbij onder meer om seminars over de toepassing van materieel en procesrecht, bijscholingscursussen, workshops en webinars. Juridische stagiairs hebben ook toegang tot allerlei materialen voor afstandsonderwijs, videocursussen, methodologieën of opnamen van hoorcolleges in de vorm van audioboeken. De verplichte bijscholingscursus vindt plaats in de eerste zes maanden van de basisopleiding. Hij heeft tot doel nieuw aangeworven juridische stagiairs vertrouwd te maken met de inhoud van de voorbereidende stage en de basiswetgeving die van toepassing is op de werkzaamheden van het openbaar ministerie. Tot de opleidingsactiviteiten voor deze doelgroep behoren ook gesimuleerde processen, een seminar waarin praktijkopleiding in het opstellen van vonnissen centraal staat, regelmatige seminars over wijzigingen van het strafrecht en definitieve voorbereidende cursussen voor het professionele eindexamen. Elke juridische stagiair heeft een opleider bij het parket, die vanuit professioneel en pedagogisch oogpunt toezicht houdt op het niveau van de voorbereidende stage. De opleider begeleidt de stagiair ook bij het aanleren van de beginselen van beroepsethiek. De opleiders worden benoemd en ontslagen door de regionale aanklager en gekozen uit de meest ervaren openbare aanklagers.

Kandidaat-rechters zijn verplicht om tijdens hun één jaar durende basisopleiding specifieke seminars bij te wonen. Een van de verplichte seminars is een seminar dat nieuwe kandidaat-rechters kennis laat maken met de rechterlijke macht en hen de basisbeginselen van beroepsethiek bijbrengt. Daarna moeten de kandidaat-rechters deelnemen aan een praktisch, interactief seminar over burgerlijke rechtsvordering van vijf dagen,

genaamd "Procedure van vordering tot uitspraak", dat zich toespitst op de burgerlijke procedure bij de burgerlijke rechtbank van eerste aanleg. Daarnaast moeten de kandidaat-rechters deelnemen aan een interactief seminar over de strafprocedure, genaamd "Procedure van tenlastelegging tot uitspraak", dat zich toespitst op de procedurele procedure bij een strafrechtbank van eerste aanleg. Daarna zijn de kandidaat-rechters verplicht een gesimuleerde hoorzitting bij te wonen, genaamd "Gesimuleerde hoorzitting in burgerlijke zaken" of "Gesimuleerde hoorzitting in strafzaken". Deze gesimuleerde hoorzittingen vinden plaats in een fictieve rechtszaal en de deelnemers worden geacht er actief aan deel te nemen. Naast de verplichte seminars kunnen kandidaat-rechters ook facultatieve seminars bijwonen. Deze seminars zijn gericht op de vertegenwoordiging in de rechtszaal, de basisbeginselen van welsprekendheid en doeltreffende communicatie, schrijfvaardigheid en praktische tips over het gebruik van belangrijke juridische informatiesystemen. Het seminar "Bestuursrechtspraak" dient als voorbereiding voor toekomstige bestuursrechters. Zij beschikken ook over een aantal e-learningmaterialen, methodologische richtsnoeren en opleidingsvideo's. Zij kunnen ook deelnemen aan andere opleidingssessies die de gerechtelijke academie voor andere doelgroepen heeft ontwikkeld.

Elke kandidaat-rechter heeft ook opleiders tijdens zijn/haar hele voorbereidende stage bij de rechtbank, die vanuit professioneel en pedagogisch oogpunt toezicht houden op het niveau van de voorbereidende stage. Kandidaat-rechters hebben een opleider in elk van de secties waar zij werken. De opleiders zijn rechters die door de voorzitter van de regionale rechtbank worden benoemd en ontslagen. De opleiders stellen ook een evaluatie op van de prestaties van de kandidaat-rechter in hun respectieve sectie.

Afronding van de basisopleiding en kwalificatiesysteem

De initiële voorbereidende stage van juridische stagiairs duurt drie jaar. Na afloop van de driejarige voorbereidende stage leggen de juridische stagiairs een eindexamen af. Dit bestaat uit een schriftelijke test en een gesprek voor een selectiecomité. In het schriftelijke deel van het eindexamen stellen de juridische stagiairs een tenlastelegging, een andere beslissing of motie in een strafzaak of een motie in een burgerlijke zaak op waarin de openbaar aanklager bevoegd is op te treden, alsook een beroep tegen de beslissing van de rechtbank in eerste aanleg. In het mondelinge deel van het eindexamen wordt de kennis van de kandidaat getoetst op het gebied van:

1. constitutioneel recht;
2. materieel en burgerlijk procesrecht;
3. arbeidsrecht en socialezekerheidsrecht;
4. familierecht;
5. materieel en strafprocesrecht;
6. handelsrecht;
7. bestuursrecht en materieel en bestuurlijk procesrecht;
8. financieel recht;
9. notarieel recht en het wetboek van handhaving;
10. het reglement van orde van rechtbanken en parketten, hun interne en kantoorregels, en de organisatie van rechtbanken en parketten.

Ook wordt basiskennis van het recht van de Europese Unie en een inzicht in de fundamentele bronnen van het internationale recht verworven. Bij het eindexamen wordt ook rekening gehouden met het algemene inzicht van de kandidaat in het rechtsstelsel en het reglement van orde van het openbaar ministerie, met het vermogen van de kandidaat om wettelijke bepalingen correct toe te passen en uit te leggen en met zijn/haar manier om zich mondeling uit te drukken. Het resultaat van het eindexamen krijgt een van de volgende scores: "buitengewoon geschikt", "geschikt" of "niet geschikt". Geslaagde kandidaten ontvangen van het ministerie van Justitie een getuigschrift van voltooiing. Slagen voor het eindexamen is een voorwaarde om daarna de functie van openbaar aanklager te mogen uitoefenen. De voorwaarden om de functie van openbaar aanklager uit te oefenen, zijn onder meer: Tsjechisch staatsburger zijn, handelingsbekwaam zijn, geen strafblad hebben, ten minste 25 jaar oud zijn, een masterdiploma in de rechten aan een Tsjechische universiteit hebben behaald, geslaagd zijn voor het eindexamen, beschikken over de morele kwaliteiten die garanderen dat hij/zij de functie naar behoren zal uitvoeren en instemmen met de benoeming tot openbaar aanklager en de toewijzing aan een parket. Openbare aanklagers worden op voordracht van de procureur-generaal door de minister van Justitie voor onbepaalde tijd benoemd.

De opleiding van kandidaat-rechters duurt een jaar. Aan het einde ervan kan een kandidaat-rechter zich inschrijven voor een door de minister van Justitie aangekondigde selectieprocedure voor de functie van rechter. Niet alleen kandidaat-rechters, maar ook andere personen kunnen zich inschrijven voor de selectieprocedure voor de functie van rechter. Bijvoorbeeld personen die al vijf jaar de functie van openbaar aanklager, advocaat, notaris, gerechtsdeurwaarder of rechter bij het Grondwettelijk Hof bekleden, alsook personen die al tien jaar juridische of wetenschappelijke of onderwijsactiviteiten uitoefenen op een juridisch gebied dat verband houdt met de beslissingsactiviteiten van rechtbanken. De selectieprocedure bestaat uit een schriftelijk en een mondeling deel. Het schriftelijke deel van de selectieprocedure wordt georganiseerd door de gerechtelijke academie en omvat casestudy's met een hogere moeilijkheidsgraad op het gebied van burgerlijk recht, strafrecht, bestuursrecht, insolventierecht en constitutioneel recht. Bij het schriftelijke examen wordt nagegaan of de kandidaat over de nodige professionele kennis en bekwaamheid beschikt om de functie van rechter uit te oefenen. Kandidaten die slagen voor het schriftelijke examen en doorgaan naar het mondelinge deel, moeten een psychologisch onderzoek ondergaan voordat zij tot het mondelinge deel van de selectieprocedure worden toegelaten (indien zij dit onderzoek nog niet hebben ondergaan in het kader van de selectieprocedure voor de functie van kandidaat-rechter). Het mondelinge deel van de selectieprocedure voor de functie van rechter neemt de vorm aan van een gesprek. Het selectiecomité telt vijf leden (rechters en deskundigen van het ministerie van Justitie). Tijdens het gesprek stellen de leden van het selectiecomité vragen over het schriftelijke deel van de selectieprocedure en over het beroepsaspect van de uitoefening van de functie van rechter en over de persoonlijke kwalificaties van de kandidaat. Elk lid van het selectiecomité geeft de kandidaat een score van nul tot tien en houdt daarbij rekening met alle documenten waarover het selectiecomité beschikt, de resultaten van het door de kandidaat opgestelde schriftelijke deel, de resultaten van zijn/haar psychologisch onderzoek en de antwoorden van de kandidaat tijdens het mondelinge deel van de selectieprocedure, met inbegrip van de manier waarop hij/zij zich over het algemeen voorstelt en uitdrukt. Het aantal toegekende punten bepaalt of de kandidaat slaagt of faalt voor de selectieprocedure. Slagen voor de selectieprocedure voor rechters is een voorwaarde om de functie van rechter te mogen uitoefenen. Kandidaten moeten bij hun benoeming ten minste 30 jaar oud zijn. Rechters worden benoemd door de president van de Republiek.

■ Laatste update: 22/11/2024

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.